



III. Sektory gospodarki. Globalizacja

2. Świat w dobie globalizacji

Świat – globalna wioska

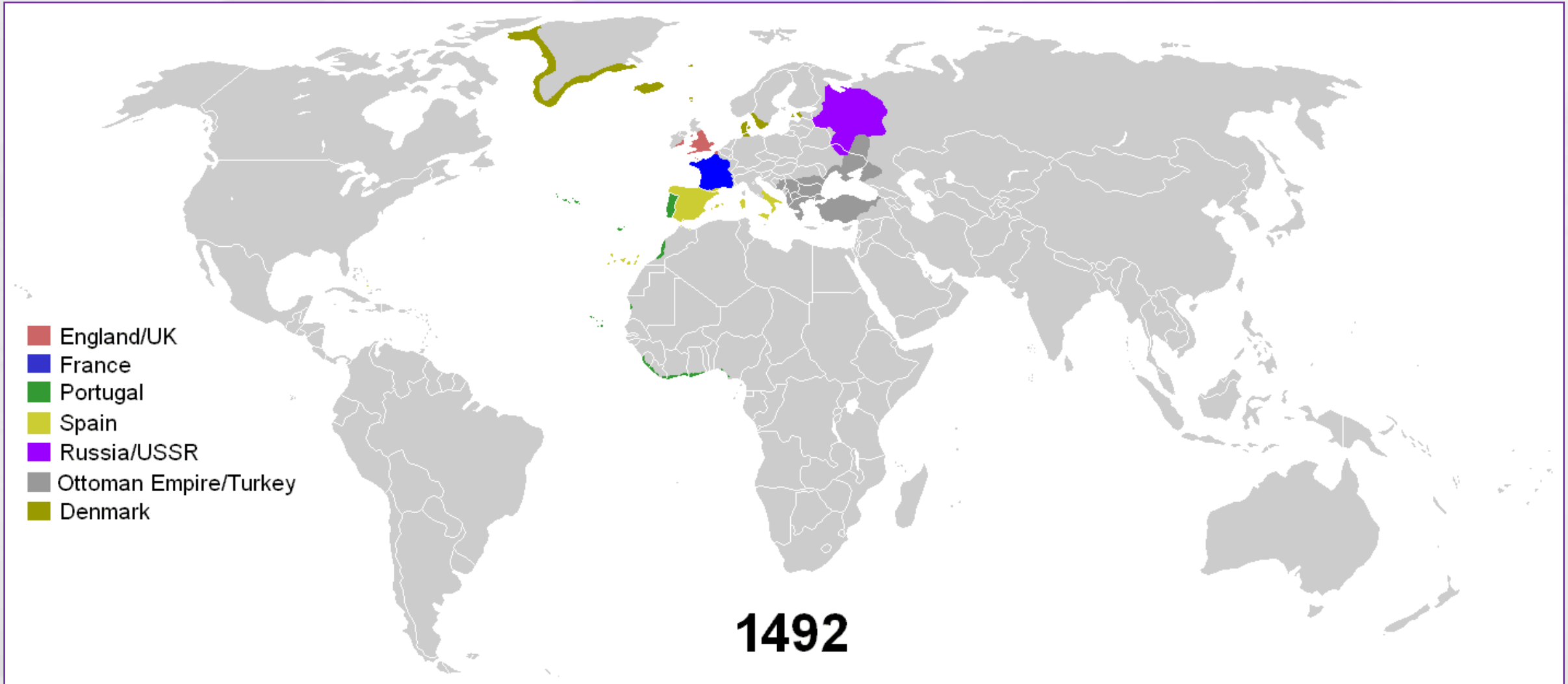
- Rozwój nowoczesnych technologii w ostatnich dziesięcioleciach, zwłaszcza w dziedzinie telekomunikacji i transportu, spowodował, że świat zaczął się “kurczyć”.
- Obecnie żyjemy w dobie internetu, telefonii komórkowej i nowoczesnych środków transportu.
 - Dziś czymś normalnym jest kilkugodzinny lot z Europy do Ameryki Północnej czy rozmowa telefoniczna z osobą oddaloną o kilka tysięcy kilometrów.
 - Właśnie dlatego obecny świat coraz częściej nazywany jest tzw. **globalną wioską**.



Obecnie najszybszy wzrost liczby abonentów telefonii komórkowej występuje w Afryce. Własny aparat telefoniczny posiada już co czwarty mieszkaniec tego kontynentu.

Kolonizacja świata – początek globalizacji

- **Proces globalizacji** rozpoczął się od wielkich odkryć geograficznych, którym towarzyszyła rewolucja w komunikacji społecznej.
- W wyniku postępującej globalizacji następowała kolonizacja nowych terenów połączona najczęściej z niszczeniem lokalnych kultur.



Globalnie, czyli jak?

- Jednym z licznych skutków postępu technologicznego, który dokonał się w XX w., jest fakt, że zjawiska i procesy dotyczące niegdyś tylko małych grup społecznych obejmują obecnie coraz więcej krajów.
- **Proces globalizacji przebiega na wielu płaszczyznach:**
 - gospodarczej:
 - ekonomicznej,
 - finansowej,
 - technologicznej,
 - społeczno-kulturowej,
 - politycznej,
 - ekologicznej.



Płaszczyzny globalizacji: **gospodarcza**

- W płaszczyźnie gospodarczej globalizacja zachodzi w wymiarze **ekonomicznym** i **finansowym**.



Płaszczyzny globalizacji: gospodarcza – ekonomiczna

- W wymiarze ekonomicznym globalizacji następuje:
 - ujednolicenie rynków,
 - globalny rynek – funkcjonowanie Światowej Organizacji Handlu (WTO – World Trade Organization),
 - następuje włączanie lokalnych gospodarek w jeden silnie powiązany rynek, co wpływa to na podział pracy w ramach jednej firmy w obrębie różnych państw,
 - standaryzacja produktów,
 - swobodny przepływ towarów i usług – następuje bezpośrednia konkurencja pomiędzy firmami z Azji, Europy czy Ameryki,
 - ujednolicenie sposobów organizowania, wytwarzania oraz zarządzania produkcji i sprzedaży dóbr.



Płaszczyzny globalizacji: **gospodarcza – finansowa**

■ W wymiarze finansowym globalizacji następuje:

- dominacja korporacji międzynarodowych,
- swobodny przepływ kapitału – globalizacja rynków finansowych,
 - wynika on z szybkiego rozwoju technologii informacyjnych,
 - skutkuje szybkim przepływem środków pieniężnych oraz dokonywaniem transakcji finansowych w czasie rzeczywistym – bez względu na odległości i różnice w czasie,
 - obecnie mając kartę płatniczą jesteśmy w stanie udać się do niemal każdego zakątka świata – nie potrzebujemy już w zasadzie gotówki,
 - zwiększa to zarówno bezpieczeństwo jak i powoduje powstanie nowych zagrożeń,
 - coraz większym problemem staje się terroryzm informatyczno-finansowy.



Wielkie korporacje

- Współpraca państw w ramach różnych organizacji (tj. **WTO** – dążącej do liberalizacji oraz wspierania światowego handlu dobrami i usługami), których zadaniem jest m.in. ułatwienie handlu międzynarodowego prowadzi do powstawania wielkich międzynarodowych koncernów – **korporacji międzynarodowych**, czyli ponadnarodowych przedsiębiorstw, których filie zlokalizowane są w różnych częściach świata.



Cechy korporacji

■ Korporacje międzynarodowe:

- często operują środkami finansowymi przewyższającymi budżety wielu, średniej wielkości państw,
 - bardzo często są poza kontrolą państw,
 - działając w różnych państwach wpływają na ich politykę,
 - kształtują lokalne rynki pracy;
- aby zmniejszyć koszty usług i produkcji korzystają z zagranicznych podwykonawców pochodzących najczęściej z krajów słabo i średnio rozwiniętych:
 - wyroby włókiennicze – odzież największych europejskich i amerykańskich koncernów wytwarzana jest najczęściej w Chinach, Indiach, Wietnamie i Indonezji,
 - koncerny samochodowe – zlokalizowane są m.in. w Europie Środkowej:
 - w tym np. w Polsce: **Stellantis** (Opel i Fiat), **Volkswagen** i **Ford**,
 - firmy telekomunikacyjne, amerykańskie i brytyjskie otwierają swoje biura klienta w Indiach – gdzie językiem urzędowym obok hindi jest też angielski;
- niestety nastawione są przede wszystkim na maksymalizację zysku,
 - jeżeli produkcja w danym kraju przestaje być dochodowa – przenoszą one ją do innych państw, gdzie mają szansę uzyskać różne ulgi i udogodnienia,
 - nie dbają one o ochronę środowiska – korzystając z liberalnych przepisów państw, które dążą do szybkiego rozwoju.



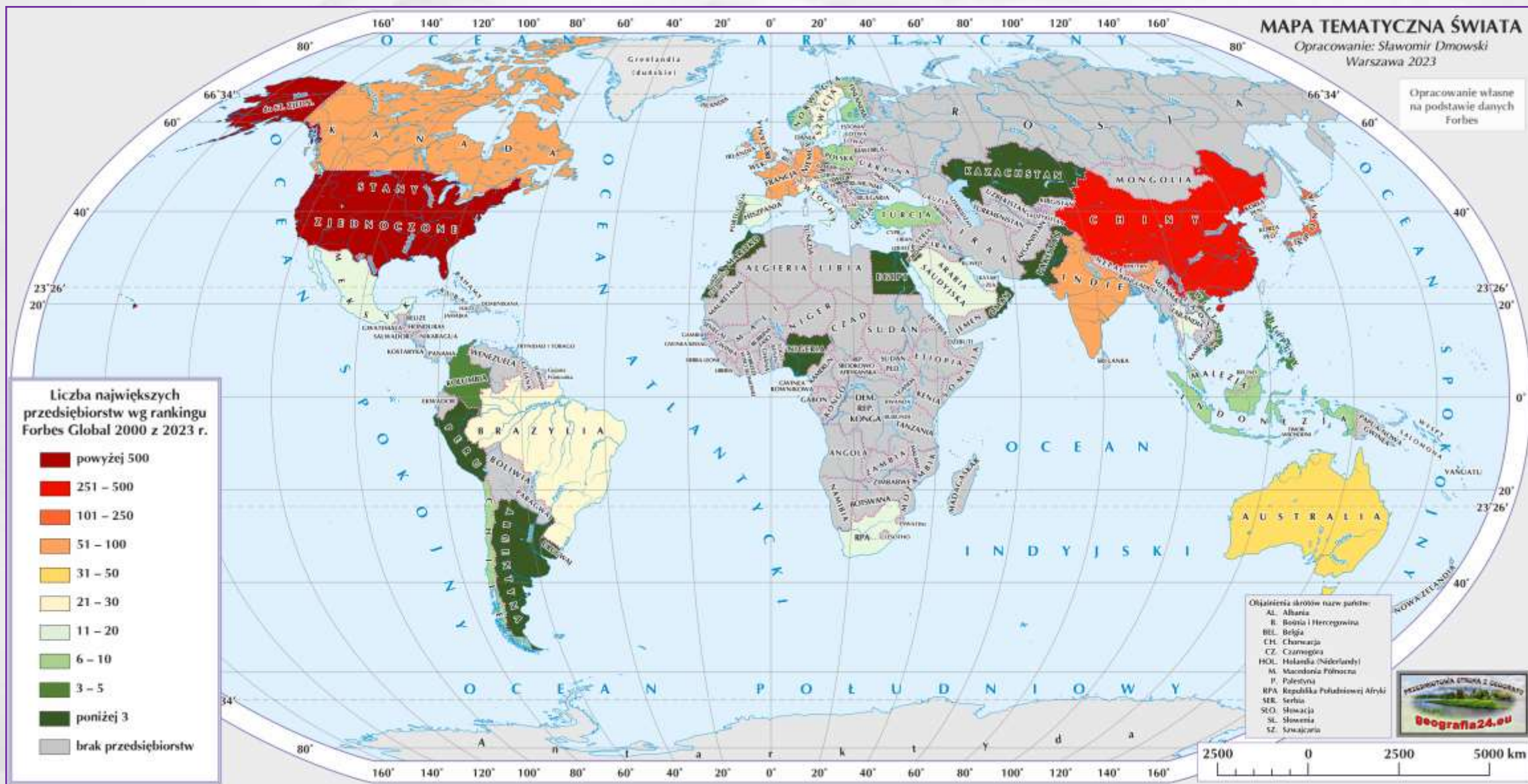
Największe firmy świata wg rankingu Forbes Global 2000

- **Listę największych światowych korporacji – firm**, klasyfikuje **Forbes** w swoim rankingu *Forbes Global 2000*.
 - Od kilku lat Forbes odszedł od stosowanej wcześniej metodologii, w której poszczególne kryteria, jak sprzedaż czy aktywa, były traktowane oddzielnie.
 - By wyłonić największe firmy świata, wzięto pod uwagę jednocześnie przychody, zyski, aktywa i wartość rynkową.
 - Ich istotność dla ostatecznej pozycji była jednakowa.



Największe firmy świata wg rankingu Forbes Global 2000

- W rankingu Forbes'a z 2023 roku znalazły się firmy z 58 krajów świata (w 2020 r. – firmy z 64 krajów, zaś w 2017 r. – firmy z 58 krajów) – najczęściej pochodziło z **USA**, **Chin** i **Japonii** oraz **krajów Unii Europejskiej**).



Największe firmy świata wg rankingu Forbes Global 2000

- **W rankingu z 2023 r.** (podobnie jak w 2022 r.) ujęte zostały efekty wpływu koronawirusa na światową gospodarkę.
 - Mimo wszystko czołówka światowa nie aż tak bardzo się zmieniła i stanowiły ją, a w zasadzie zdominowały, **firmy z Chin i USA** (25 firm więcej niż w 2022 r.; łącznie 912 firmy, co stanowiło 46% wszystkich firm ujętych w rankingu).

Pozycja	Firma	Kraj	Przychody (mld USD)	Zysk (mld USD)	Aktywa (mld USD)	Wartość rynkowa (mld USD)
1	JPMorgan Chase	USA	179,9	41,8	3744,3	399,6
2	Saudi Arabian Oil Company	Arabia Saudyjska	589,5	156,4	661,0	2055,2
3	ICBC	Chiny	216,8	52,5	6116,8	203,0
4	China Construction Bank	Chiny	203,1	48,3	4977,5	173,0
5	Agricultural Bank of China	Chiny	186,1	37,9	5356,9	141,8
5	Bank of America	USA	133,8	28,6	3194,7	220,8
7	Alphabet	USA	282,9	58,6	369,5	1340,5
8	ExxonMobil	USA	393,2	61,7	369,4	439,4
9	Microsoft	USA	207,6	69,0	380,1	2309,8
10	Apple	USA	385,1	94,3	332,2	2746,2
11	Shell	Wielka Brytania	365,9	43,5	429,2	205,5
11	Bank of China	Chiny	158,2	33,2	4421,8	122,7
13	Toyota Motor	Japonia	270,5	18,5	542,5	188,2
13	Samsung Electronics	Korea Południowa	220,1	34,5	348,8	334,3
13	UnitedHealth Group	USA	335,9	20,7	283,7	460,2
16	Ping An Insurance Group	Chiny	166,4	12,6	1598,5	138,6
17	Wells Fargo	USA	108,9	14,5	1886,4	142,4
18	Chevron	USA	232,1	35,8	255,9	303,5
19	PetroChina	Chiny	457,4	22,2	384,6	122,9
20	HSBC Holdings	Wielka Brytania	74,0	22,2	2989,7	151,2

Największe firmy świata wg rankingu Forbes Global 2000 – Polska

- W zestawieniu z 2023 roku znalazło się siedem polskich firm (od kilku lat do rankingu Forbes’a z Polski dostają się zwykle państwowe firmy).



W rankingu Forbes Global 2000 z 2023 r. PKN Orlen przesunął się o ponad 450 miejsc wyżej

Pozycja	Firma	Kraj	Przychody (mld USD)	Zysk (mld USD)	Aktywa (mld USD)	Wartość rynkowa (mld USD)
283.	PKN Orlen	Polska	62,4	7,9	62,2	17,6
940.	Grupa PZU	Polska	9,3	0,8	95,1	8,2
1074.	PKO Bank Polski	Polska	6,1	0,7	98,2	9,4
1242.	PGE Polska Grupa Energetyczna	Polska	16,7	0,8	19,9	3,6
1513.	Bank Pekao	Polska	2,4	0,6	67,9	6,0
1695.	KGHM Polska Miedź	Polska	7,7	1,1	11,1	5,7
1804.	JSW Group	Polska	4,6	1,7	5,1	1,2

Globalne kanapki

- Najlepszym przykładem przedsiębiorstwa globalnego jest **koncern McDonald's**.
- Amerykańska korporacja McDonald's w 2022 roku obejmowała około 40 tys. restauracji 114 krajach.
 - W marcu 2022 roku firma wycofała się z Rosji (po ataku na Ukrainę), zaś w listopadzie 2022 r. – Białorusi.
 - W kolejnych miesiącach zamknięto restauracje w Bośni i Hercegowinie oraz Kazachstanie.
 - W placówkach tych pracowało kilkaset tys. osób, które obsługiwały około kilkadziesiąt mln osób każdego dnia.
- Jego działalność jest oceniana nie tylko ze względów ekonomicznych, skutkujących np. tworzeniem miejsc pracy, lecz także społeczno-kulturowych.
 - Wpływa bowiem na sposób odżywiania się milionów osób na świecie.

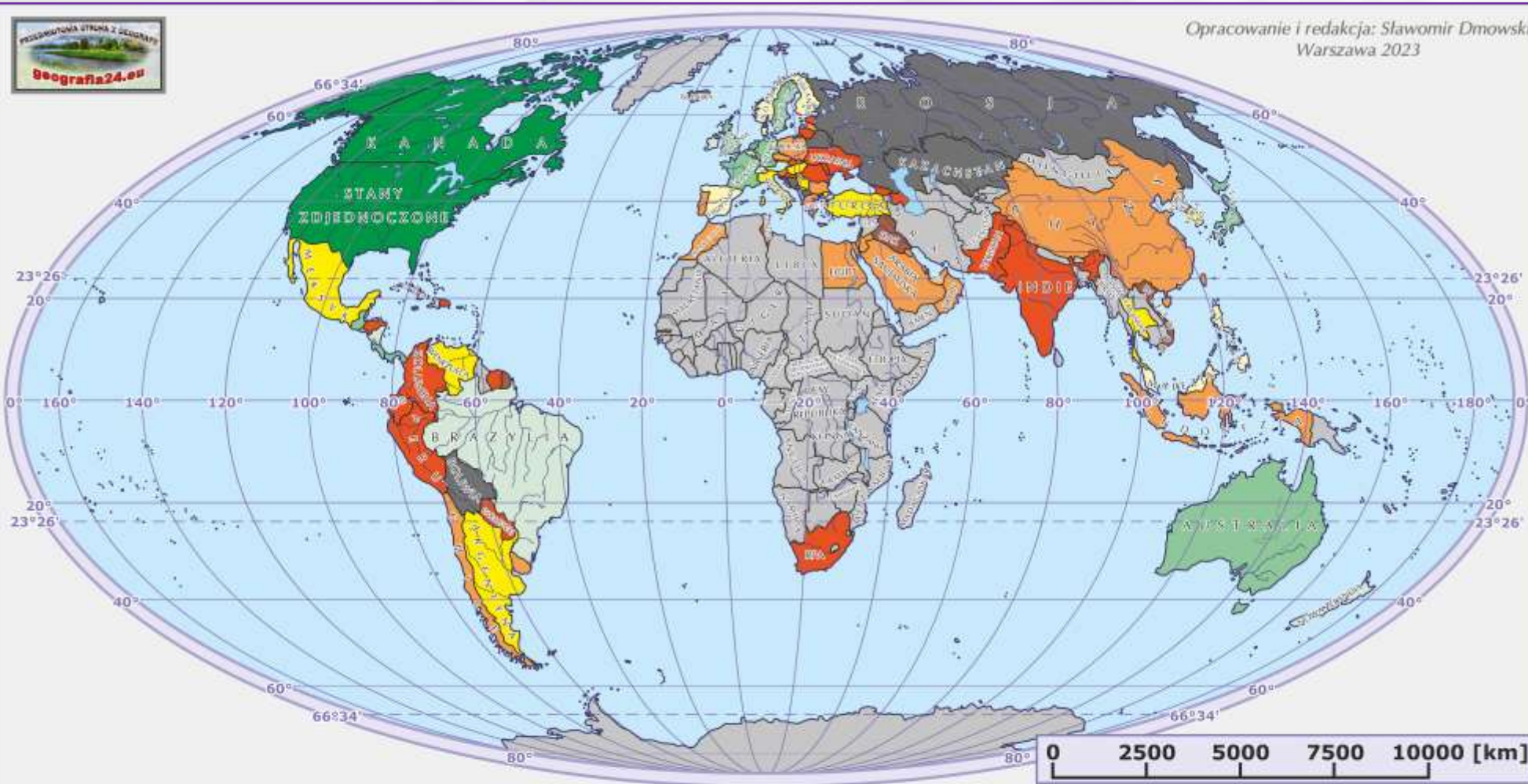


Globalne kanapki

- Od wielu lat McDonald's poszerza swoje rynki zbytu m.in. poprzez lokalizowanie restauracji w nowych krajach.
- Obecnie jedynie tylko Afryka jest jeszcze niemal całkowicie wolna od "MAKÓW".



Opracowanie i redakcja: Sławomir Dmowski
Warszawa 2023



Państwa w których funkcjonują oficjalnie restauracje McDonald's oraz lata powstania:

1940 – 1969	1970 – 1974	1975 – 1979	1980 – 1984	brak restauracji
1985 – 1989	1990 – 1994	1995 – 1999	2000 – obecnie	byłe restauracje (zamknięte)



Płaszczyzny globalizacji: technologiczna

- **W płaszczyźnie technologicznej globalizacja** wpływa na:
 - upowszechnianie nowoczesnych form telekomunikacji, tj.: sieć komórkowa, sieć bezprzewodowa, łączność satelitarna i Internet,
 - za pośrednictwem sieci Internet można wykonać praktycznie wszystko:
 - począwszy od transferu kapitału i skończywszy na zleceniach kupna i sprzedaży,
 - wykonywane są one zarówno przez firmy jak i osoby prywatne,
 - sieć internet umożliwia także szybkie wyszukiwanie różnorodnych informacji,
 - inne formy komunikacji dodatkowo uzupełniają te informacje,
 - jeżeli obecnie czegoś nie wiemy to po prostu możemy zadzwonić “do przyjaciela”;
 - rozwój transportu, głównie lotnictwa, flot handlowych i przewozów kontenerowych,
 - skutkuje to zmniejszeniem kosztów przewozu towarów – wzrostem dochodów,
 - pozwala ona zwiększyć liczbę osób lub masę przewożonych towarów a także prędkość przemieszczania się ładunków,
 - nowoczesny transport sprawia, że firmy są w stanie szybko reagować na potrzeby rynku w różnych, często odległych regionach świata.



Płaszczyzny globalizacji: społeczno-kulturowa

- **W płaszczyźnie społeczno – kulturowej globalizacja** wpływa na:
 - rozpowszechnianie jednolitego stylu w kulturze masowej (m.in. międzynarodowe festiwale filmowe, koncerty, pokazy mody),
 - wzorce zachowań docierają do najdalszych zakątków świata – także izolowanych,
 - są one najczęściej bezkrytycznie przyjmowane lub adoptowane do istniejących potrzeb (obecnie izolowane społeczeństwa plemienne, np. w Amazonii przejmują styl życia ludzi cywilizowanych – zaczynają nosić ubrania);
 - międzynarodowe środowiska pracy;
 - kształtowanie norm i poglądów przez środki masowego przekazu,
 - na całym świecie głównym nośnikiem treści kulturalnych jest telewizja,
 - skutkuje to tym, że na całym świecie można spotkać te same popularne filmy i programy telewizyjne realizowane przez lokalne telewizje na licencji,
 - gwiazdy filmowe z Hollywood, Bollywood czy MTV są celebrytami na całym świecie,
 - do obiorców docierają identyczne serwisy informacyjne, w których dominują treści istotne dla aktualnego interesu nadawców,
 - telewizja uznawana jest za “czwartą władzę” – mającą wpływa na “pranie mózgów”;
 - swobodny przepływ osób powoduje ujednolicenie się kultury i kręgów kulturowych:
 - obecność kultury anglosaskiej: walentynki i halloween w innych kulturach;
 - kupowanie tych samych produktów na całym świecie;
 - spędzanie w podobny sposób wolnego czasu i zwiedzanie tych samych miejsc,
 - dzięki temu na całym świecie rozwija się tzw. turystyka masowa.



Płaszczyzny globalizacji: polityczna

- **W płaszczyźnie politycznej globalizacja** wpływa przede wszystkim na procesy integracyjne prowadzące do wzrostu znaczenia organizacji światowych;
- działalność państw w ramach UE – protekcjonizm i ochrona rynków wspólnoty;
 - narzucanie państwom członkowskim określonych regulacji prawnych – w efekcie następuje ograniczenie niezależności poszczególnych państw;
- liberalizacja handlu w ramach Światowej Organizacji Handlu (World Trade Organization – WTO) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organization for Economic Cooperation and Development – OECD);
- internacjonalizacja rynków finansowych – umiędzynarodowienie w wyniku działania międzynarodowych instytucji finansowych, tj. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (International Monetary Fund – IMF) i Bank Światowy (World Bank).



Płaszczyzny globalizacji: polityczna

- **Globalizacja w płaszczyźnie politycznej** (oprócz opisanych wcześniej działań integracyjnych):
 - może prowadzić do wpływu dużych, niegdyś biednych państw, na gospodarki wielu państw świata,
 - Chiny posiadając duży kapitał są w stanie wpływać na politykę wewnętrzną państw;
- przyczyniła się do upadku komunizmu w krajach Europy Środkowej i Wschodniej:
 - otwarcie gospodarek centralnie planowanych i przejście do gospodarek rynkowych;
- skutkuje zawieraniem koalicji międzynarodowych;
 - porozumienia o ruchu bezwizowym;
 - działania Interpolu (międzynarodowej organizacji policyjnej);
- przyczynia się do zacieśniania współpracy w walce ze światowym terroryzmem, np. z Al-Kaidą:
 - przekazywanie informacji o zagrożeniu dla innych państw oraz wspólne operacje mające na celu podniesienie bezpieczeństwa.



Płaszczyzny globalizacji: **ekologiczna**

- **W płaszczyźnie ekologicznej globalizacja** wpływa na:
 - międzynarodowe działania na rzecz ochrony środowiska:
 - podejmowanie działań na rzecz ochrony Ziemi, np. prace:
 - **Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (International Union for Conservation of Nature – IUCN),**
 - **agendy ONZ – Programu Środowiskowego Narodów Zjednoczonych (United Nations Environmental Programme – UNEP);**
 - globalne zagrożenia klimatu:
 - naruszanie równowagi ekologicznej, np.:
 - dziura ozonowa,
 - kwaśne opady,
 - deforestacja,
 - pustynnienie.



Ocena globalizacji

- Globalizacja ma zarówno swoich zwolenników, jak i przeciwników.
 - Ale jak ona faktycznie jest???
 - To zależy od tych, którzy oceny dokonują.
 - “Kłopoty z globalizacją biorą się stąd, że głupcy, którzy się o niej wypowiadają są niezwykle pewni siebie, a mądrzy są pełni wątpliwości. Jeszcze gorzej, jak o globalizacji mówią politycy. Oni są inteligentni inaczej, stąd człowiek ze średnim poziomem fosforu w mózgu, po prostu polityków nie rozumie” (prof. Aldona Kamela-Sowińska).



Globaliści

- **Globaliści** – dostrzegają korzyści płynące z globalnego myślenia o gospodarce, finansach i społeczeństwach poszczególnych krajów.
 - Uznają oni proces globalizacji za nieunikniony etap rozwoju cywilizacyjnego.
 - Dostrzegają oni niektóre negatywne skutki globalizacji – jednak je marginalizują.



Antyglobaliści

- **Antyglobaliści** – twierdzą, że proces ten sprzyja jedynie krajom wysoko rozwiniętym i prowadzi do powiększania dysproporcji pomiędzy bogatymi a biednymi (antyglobaliści dużą uwagę poświęcają krytyce obecnego świata).
 - W krajach wysoko rozwiniętych globalizacja także nie jest dobra – prowadzi do narastania między sferami bogactwa i biedy, czego przykładem może być USA – kraj bardzo bogaty w którym nie brak ludzi żyjących w ubóstwie.
 - Uważają oni tym samym, że globalizacja szkodzi społeczności światowej – przynosząc korzyści dla dużych korporacji i instytucji finansowych o znaczeniu międzynarodowym.
 - Firmy często nie zwracają uwagi na lokalne społeczności, skupiając się tylko na powiększaniu swoich zysków, co prowadzi najczęściej do biedy wyzyskanych pracowników i narastania antagonizmów narodowo-etnicznych.



The real face of Globalisation.

This child died in Bhopal, India, in 1984, killed by the greed of Union Carbide (a Fortune 500 corporation now owned by Dow Chemical) and the negligence of the Government of India. Lost for profit that ignores people, safety, health and the environment — and the blind eyes of politicians — this is what Globalisation really is. 20,000 people have died in Bhopal since December 1984, tens of thousands are still seriously ill, and the killers are still absconding from justice. Contact your nearest Dow Chemical office and your nearest Indian Embassy or Consulate and ask them what they propose to do about it. Please act now.

ORIGINAL GROUP FOR INFORMATION AND ACTION
justin@bhupal.org.uk
www.bhupal.net, www.bhupal.org, www.bhupal.org.uk

BH? PAL
1984 TILL WHEN?



Inne podejścia

- Inne podejście (niż antyglobalistów) do kwestii globalizacji cechuje kolejne trzy grupy.
 - **Alterglobaliści** – doceniają pozytywne strony i możliwości globalizacji wynikające z rozwoju cywilizacji.
 - Działania swoje kierują na uczynienie globalizacji bardziej sprawiedliwej i mniej agresywnej dla lokalnych gospodarek.
 - Sprzeciwiają się oni narastającym dysproporcjom ekonomicznym między krajami bogatymi i biednymi – kładąc szczególny nacisk na walkę z wyzyskiwaniem taniej siły roboczej i degradacją środowiska w biednych krajach oraz unifikacją kultury.
 - **Globalsceptycy** – twierdzą, że globalizacja jest już mitem.
 - Światowa gospodarka skoncentrowana jest głównie w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej, Chinach i Japonii i globalizacja w niewielkim stopniu wpływa obecnie na inne regiony świata.
 - **Hiperglobaliści** – uważają, że państwa tracą kontrolę nad własnymi gospodarkami, które są w dużej mierze pod kontrolą międzynarodowych korporacji i organizacji.



Czym jest otwartość polityczna?



- O stopniu zglobalizowania danego obszaru decyduje jego **otwartość polityczna**.
- Polega ona na współpracy międzynarodowej, znoszeniu barier handlowych i tworzeniu międzynarodowych regulacji prawnych.
- Miernikiem tego procesu jest **indeks globalizacji**, który ukazuje stopień społecznej i gospodarczej integracji danego kraju ze światem (przyjmuje wartości od 0 do 100).
 - Oblicza się go na podstawie 12 składowych, m.in.:
 - udziału handlu zagranicznego w tworzeniu PKB,
 - udziału inwestycji zagranicznych,
 - ograniczeń dla firm (ukrytych barier importowych i podatków od handlu międzynarodowego),
 - liczby międzynarodowych połączeń zagranicznych,
 - wskaźnika dostępu do internetu, telefonii komórkowej oraz telewizji (w tym cyfrowej),
 - szczegółowych statystyk dotyczących wybranych użytkowników dużych firm (np. ilość restauracji McDonald's, liczba sklepów Ikea,
 - członkostw w międzynarodowych organizacjach,
 - liczby ambasad w danym państwie,
 - udziału turystyki międzynarodowej.

Indeks globalizacji 2022 (KOF Index of Globalization)

- W powstałym w 2022 r. zestawieniu – **indeksie globalizacji** ujęto wyraźnie hamujący wpływ pandemii COVID-19 na globalizację (ograniczenia w przemieszczaniu spowodowały wyraźne ograniczenie zjawiska migracji, turystyki oraz wymiany gospodarczej pomiędzy poszczególnymi państwami):

- najwyższymi wartościami** odznaczały się (pierwsza trójka w rankingu):

- Szwajcaria (1. miejsce),
- Holandia (2.),
- Belgia (3.);

- Polska znalazła się na 27. miejscu, m.in. za Włochami (22.), USA (24.) i Litwą (25.);

- najniższymi wartościami** odznaczały się kraje z Afryki, Azji Południowej i Oceanii:

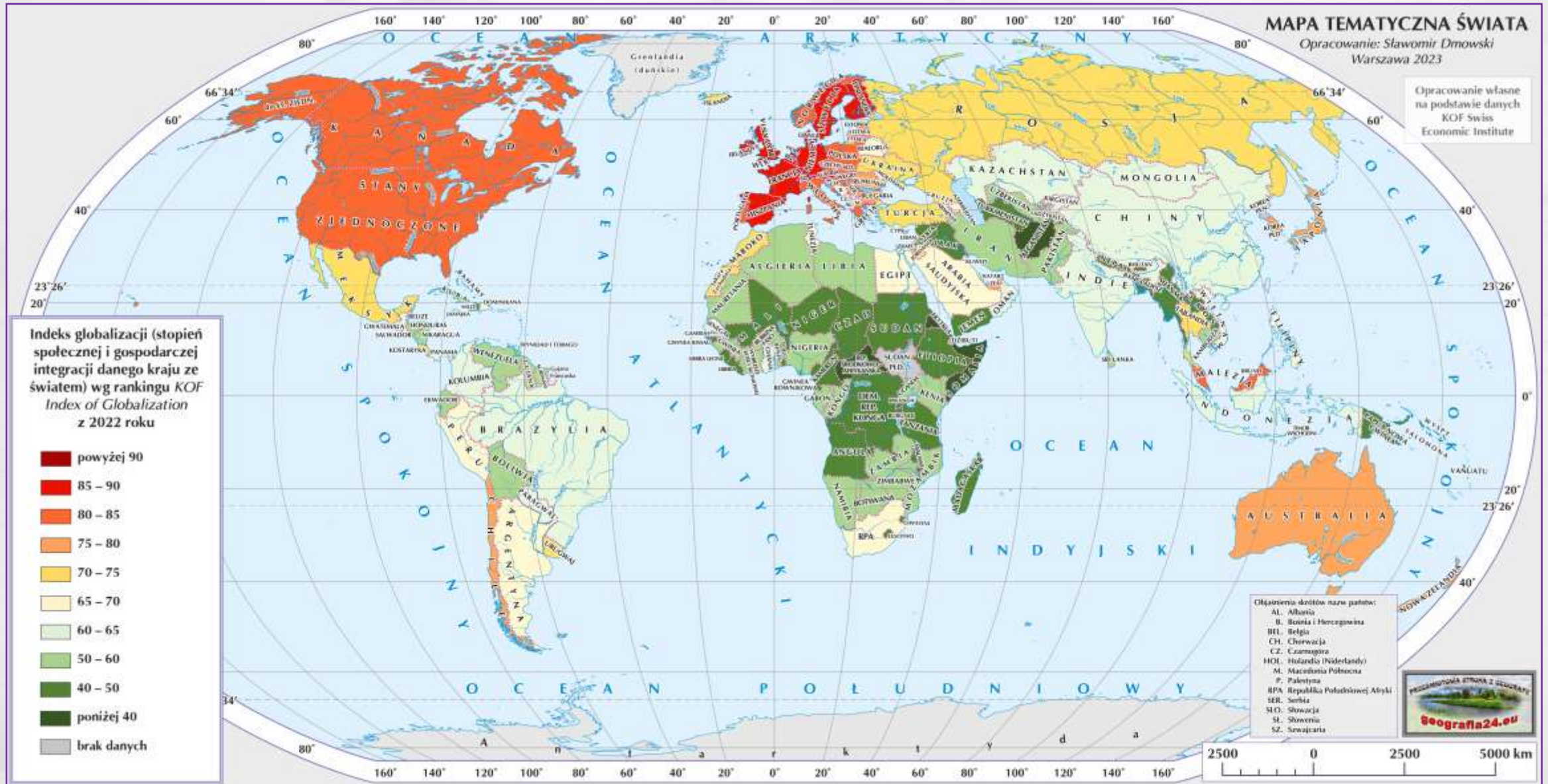
- Erytrea (196.),
- Somalia (195.),
- Afganistan (194.),
- Palestyna (193.)
- Republika Środkowoafrykańska (192.),
- Komory (191.),
- Wyspy Salomona (190.),
- Burundi (189.),
- Czad (188.),
- Bhutan (187.),
- Turkmenistan (186.).



Lp.	Kraj	Indeks globalizacji
1	Szwajcaria	90,6
2	Holandia	90,5
3	Belgia	90,1
4	Szwecja	89,2
5	Wielka Brytania	88,6
6	Niemcy	88,4
7	Austria	88,4
8	Dania	87,9
9	Finlandia	87,2
10	Francja	86,9
11	Irlandia	85,8
12	Luksemburg	85,4
13	Hiszpania	85,2
14	Czechy	84,8
15	Portugalia	84,8
16	Norwegia	84,8
17	Węgry	83,8
18	Kanada	83,7
19	Grecja	83,3
20	Singapur	83,3
27	Polska	80,8

Indeks globalizacji 2022 (KOF Index of Globalization)

- Najwyższe wskaźniki globalizacji** występują w najwyżej rozwiniętych państwach świata – w Europie (szczególnie w krajach UE), Ameryce Północnej oraz Australii i Nowej Zelandii.



Pozytywne i negatywne skutki globalizacji: społeczno-kulturowe

Pozytywne skutki globalizacji

- wzrost tolerancyjności dla innych kultur, obyczajów i poglądów;
- ułatwienie kontaktów pomiędzy ludźmi z różnych krajów dzięki rozwojowi komunikacji i upowszechnieniu języka angielskiego;
- zwiększanie kwalifikacji pracowników zagranicznych filii (ich umiejętności muszą dorównywać standardom obowiązującym w macierzystych krajach przedsiębiorstw);
- łatwiejszy dostęp do specjalistycznej wiedzy i najnowszych informacji;
- dostęp do dóbr masowo produkowanych przez międzynarodowe koncerny prawie w każdym zakątku świata.



Produkty wielkich koncernów, takich jak Coca-Cola, są dostępne niemal we wszystkich krajach świata, nawet w afrykańskiej Kenii

Negatywne skutki globalizacji

- zacieranie się różnorodności kulturowej świata przez upowszechnianie wzorców i wartości moralnych propagowanych przez globalne media;
- ujednolicanie zachowań konsumenckich;
- ubożenie języków lokalnych i narodowych poprzez szerzenie się i ekspansję języka angielskiego.



Upowszechnienie się konsumenckiego stylu życia powoduje zanik kultur pierwotnych plemion

Pozytywne i negatywne skutki globalizacji: **gospodarcze**

Pozytywne skutki globalizacji

- ułatwienia w wymianie handlowej pomiędzy krajami umożliwiają tworzenie międzynarodowych koncernów;
- spadek bezrobocia i wzrost PKB w krajach, w których powstają filie międzynarodowych koncernów;
- obniżenie cen spowodowany zwiększeniem konkurencji na rynku oraz spadkiem kosztów związanych z masową produkcją standaryzowanych (jednakowych) towarów;
- możliwość zakładania przedsiębiorstw w krajach, w których działalność jest najbardziej opłacalna;
- uchronienie wielu firm przed bankructwem dzięki inwestycjom zagranicznym;
- większe szanse na polepszenie sytuacji materialnej wynikające z możliwości znalezienia pracy za granicą.

Negatywne skutki globalizacji

- łatwe przenoszenie się kryzysów gospodarczych;
- zmonopolizowanie rynków przez międzynarodowe koncerny prowadzi niekiedy do sztucznego utrzymywania bardzo wysokiego poziomu cen produktów;
- zastępowanie tradycyjnych, lokalnych marek i produktów towarami oraz markami globalnymi;
- nieduża konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw w stosunku do wielkich koncernów na rynkach międzynarodowych;
- odprowadzanie większości zysków uzyskiwanych w filiach zlokalizowanych w krajach słabo rozwiniętych do macierzystych krajów koncernów;
- znaczne ulgi finansowe przyznawane niekiedy tylko inwestorom zagranicznym kosztem lokalnych firm;
- redukcja zatrudnienia w wyniku przeniesienia produkcji do krajów, w których jest ona chwilowo bardziej opłacalna.



Pozytywne i negatywne skutki globalizacji: technologiczne

Pozytywne skutki globalizacji

- transfer nowoczesnych technologii z krajów wysoko rozwiniętych do państw biednych;
- szybszy przepływ informacji i wiedzy oraz kapitału (media, internet, telefony komórkowe);
- rozwój infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.



Proces globalizacji umożliwia m.in. realizowanie międzynarodowych inwestycji transportowych, takich jak budowa Eurotunelu i linii kolejowych dla superszybkich pociągów Eurostar

Negatywne skutki globalizacji

- transfer technologii niespełniających już wymagań technicznych w krajach wysoko rozwiniętych do państw rozwijających się;
- ryzyko utraty poufności informacji przekazywanych przez publiczne łącza telekomunikacyjne;
- przestępstwa finansowe dokonywane w Internecie.



Pozytywne i negatywne skutki globalizacji: **polityczne**

Pozytywne skutki globalizacji

- integracja polityczna;
- współpraca międzynarodowa;
- polepszenie stosunków między krajami;
- rozwój demokracji i dążenie do stabilizacji na świecie – zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa.



Negatywne skutki globalizacji

- ograniczenie swobody podejmowania decyzji politycznych i gospodarczych przez kraje należące do organizacji międzynarodowych;
- wzrost potęgi politycznej USA, Chin, Japonii i UE na scenie świata,
 - wywieranie presji na podejmowanie decyzji w biednych państwach,
 - marginalizacja roli biednych krajów;
- szerzenie się trudnej do wykrycia korupcji w państwach w których prowadzone są inwestycje przez firmy zagraniczne;
- niekontrolowane migracje ludzi;
- globalny terroryzm.



KONIEC



Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -